

bacher har i sitt kapitel om utländsk numismatik betydligt utförligare än andra författare refererat ganska efemära artiklar. Några större skönhetsfel är det dock ej fråga om.

Artiklarna om Sveriges stenålder (Mats P. Malmer), bronsålder (Bengt Schönback) och järnålder (Pär Olsén) bilda en väl avvägd helhet och man tvekar om vem av dem man skall ge priset i saklig och klar framställning. Medeltidsavsnittet är uppdelat mellan Armin Tuulse (Arkitektur), Aron Andersson (kyrklig konst) och Rune Nordberg (profan kulturhistoria). Utlandsavsnittet är svårt att jämföra med de övriga, eftersom urvalsprinciperna där är så helt andra (blott svenska författare medtages) men det finns ingen anledning att betvivla att det inte inom sin bransch vore lika förträffligt som de övriga.

Bibliografin ger som helhet en välförtjänt god bild av den svenska arkeologins aktivitet. Antalet svenska författare med flera än ett arbete är 56 förhistoriska arkeologer, 70 medeltidsforskare och 38 med utländska intressen. Flitigast bland de förstnämnda har varit Carl-Axel Moberg med 22 nummer, i medeltidsgruppen delas första platsen av Agnes Geijer och N. L. Rasmusson med 12 nummer var, medan Martin P. Nilsson med 35 nummer är överlägsen segrare i den tredje gruppen.

Företalet är signerat av Mårten Stenberger och utlovar att nästa femårsrevy skall komma utan alltför stor tidspillan.

C. F. M.

Kurt Bröste (†), J. Balslev Jørgensen, C. J. Becker, Johannes Brøndsted: **Prehistoric Man in Denmark. I—II.** Ejnar Munksgaard. Köpenhamn 1956. 159+439 sidor. Pris D.kr. 230:—.

De i Danmark funna skelettdelarna av människor, som härstamma från förhistorisk tid, ha hittills varit endast delvis bearbetade. Enstaka publikationer behandlande olika fynd ha funnits, men ett större verk i vilket alla skulle ha skildrats har saknats. För att råda bot på denna brist påbörjade professor H. Hou-Jensen och dr K. Fischer-Møller biträdda av arkeologen professor J. Brøndsted år 1937 ett arbete, som hade till uppgift att samla uppgifter om alla fynd i ett verk. Professor Hou-Jensen avled emellertid redan år 1940, varefter med.dr. Kurt Bröste tillsammans med professor Fischer-Møller fortsatte det antropologiska arbetet. Samtidigt tillkom fil. dr C. J. Becker såsom arkeolog. Efter dr Fischer-Møllers död år 1942 fortsatte dr Bröste en tid ensam det antropologiska arbetet, men erhöll senare hjälp av med. dr J. Balslev Jørgensen.

Arbetsuppgiften har varit stor och det är därför förklarligt att flera vetenskapsmän ha deltagit i den. Av de kvarstående författarna var framlidne med. dr Kurt Bröste chef för Laboratoriet för fysisk antropologi vid Köpenhamns Universitet, med. dr J. Balslev Jørgensen är för närvarande chef för nämnda inrättning. Fil. dr C. J. Becker är professor i förhistorisk arkeologi vid Köpenhamns Universitet och professorn, fil. dr. Johannes Brøndsted är direktor för Nationalmuseum i Köpenhamn.

Vid den antropologiska bearbetningen ha författarna använt sig av den i Martins lärobok i antropologi (1928) beskrivna tekniken och nomenklaturen. Detta gör att man har lätt att jämföra de erhållna resultaten med andras. För att minska den individuella och instrumentella felmätningen har varje mätning gjorts skilt för sig av tre olika personer. Den statistiska bearbetningen av materialet är den i liknande arbeten vanliga.

Delarna I och II utkomma i stort kvarto format. Pappret är av hög kvalitet. Tabeller diagram och fotografier äro väl återgivna.

I delarna I och II skildras alla ända fram till år 1944 i Danmark gjorda skelettfynd, som härstamma från sten- och bronsåldern. Materialet omfattar sammanlagt 265 skallar (260 från stenåldern och 5 från bronsåldern), en mängd extremitetsben, bäckenben och andra ben.

Dr. K. Bröste står för den antropologiska texten. Tabellerna ha utarbetats av honom i samarbete med dr J. Balslev Jørgensen. Professor J. Brøndsted, den ende som varit med från början av de nuvarande utgivarna, har författat företalet och prof. C. J. Becker en arkeologisk inledning. I övrigt stå de båda arkeologerna gemensamt för arkeologiska kommentarer.

På grundvalen av de långa extremitetsbenen ha författarna med användandet av Manouvriers och Pearsons metoder beräknat den förhistoriska människans längd i Danmark. De ha funnit att hon under tidigneolitikum i medeltal var 162 cm, under mellan-neolitikum i medeltal 165.4 cm för män och 151.0 för kvinnor. Under senneolitikum voro motsvarande värden 175.1 och 150.5 cm.

Den i Danmark funna förhistoriska människan karakteriseras av en stor och kraftigt utvecklad skalle, som företer tydliga sexuella särdrag. Till formen är den mesocranial, hypsicranial och metrocranial, men med värden tenderande till dolichocrani, orthocrani och acrocrani. Del II omfattar fotografier och kraniogram över samtliga 265 skallar. Dessutom anföras arkeologiska data.

Författarna ha för avsikt att i en III del beskriva de från den danska järnåldern inklusive vikingatiden härstammande mänskliga skelettfynden. I denna del ha de även för avsikt att behandla de efter år 1944 gjorda skelettfynden, som härstamma från sten- och bronsåldern.

Såsom allmänt omdöme kan framhållas, att arbetet har utförts med stor omsorg. Tabellerna, diagrammen och fotografierna ge en god och åskådlig bild av materialet. De danska förhistoriska skelettfynden komma genom detta arbete att komma den internationella forskningen till godo. Verket kan på det bästa rekommenderas dem, som syssla med hithörande frågor.

Harry E. Blomquist